3. Når en national lovgivning gør optagelsen i en social sikringsordning betinget af, at den pågældende tidligere har været tilsluttet den nationale sociale sikringsordning, forpligter forordning nr. 1408/71 ikke medlemsstaterne til at sidestille forsikringsperioder, som er tilbagelagt i en anden medlemsstat, med sådanne, som tidligere skal være tilbagelagt inden for statens eget område.

Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 skal derfor fortolkes således, at en socialforsikringsinstitution i en medlemsstat ikke er forpligtet til at medregne forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, når den pågældende arbejdstager på intet tidspunkt i den førstnævnte medlemsstat har indbetalt det bidrag, hvorpå egenskaben af forsikret beror efter denne medlemsstats lovgivning.

I sag 70/80

angående en anmodning, som i medfør af EØF-traktatens artikel 177 af Bundessozialgericht, Kassel, er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for nævnte ret mellem

TAMARA VIGIER

og

BUNDESVERSICHERUNGSANSTALT FÜR ANGESTELLTE, Berlin,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Fællesskabets bestemmelser om social sikring,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af præsidenten J. Mertens de Wilmars, afdelingsformændene P. Pescatore, Mackenzie Stuart og T. Koopmans, dommerne A. O'Keeffe, G. Bosco, A. Touffait, O. Due og U. Everling,

generaladvokat: G. Reischl
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Sagsfremstilling

De faktiske omstændigheder, retsforhandlingernes forløb og de indlæg, der er afgivet i henhold til artikel 20 i statut for EØF-Domstolen kan sammenfattes således:

I — De faktiske omstændigheder og skriftvekslingen

Sagsøgeren i hovedsagen fru Tamara Vigier, blev født den 8. juli 1922 i Jena (Tyskland). I marts 1933 forlod hun Tyskland i en alder af 10 år.

Sagsøgeren har i henhold til § 1 i Bundesentschädigungsgesetz (BEG) (forbundslov om udredelse af erstatning) status som forfulgt og har modtaget erstatning for uddannelsesskade.

Fru Vigier bor og arbejder i Frankrig og er omfattet af den franske sociale sikringsordning. Den 17. december 1975 ansøgte hun sagsøgte om tilladelse til efterfølgende at indbetale frivillige pensionsforsikringsbidrag i medfør af § 10 a, stk. 2, i Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung nationalsozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung (WGSVG) (lov om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen).

§ 10 a i WGSVG indeholder følgende bestemmelse:

»1. Uden hensyn til, hvad der følger af § 1418 i Reichsversicherungsordnung og § 140 i Angestelltenversicherungsgesetz, kan forfulgte med en forsikringstid på mindst 60 kalendermåneder, der før forfølgelsens indtræden for mindst 12 måneder har indbetalt frivillige bidrag, efter ansøgning efterfølgende indbetale bidrag for forsikringsperioder fra den 1. januar 1933 til den 8. maj 1945 eller til det tidspunkt, hvor de på ny blev omfattet af denne lov, dog ikke for perioder efter den 31. december 1955, forudsat at disse forsikringsperioder ikke falder før ansøgerens fyldte 16. eller efter det fyldte 65. år og ikke allerede er omfattet af bidrag eller må henregnes til erstatningsperioder; dette gælder dog ikke, hvis tiden for forfølgelsen allerede er medregnet eller skal medregnes i en offentligretlig forsikring eller i en forsørgelse efter tjenestemandsretlige grundsætninger.

2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på forfulgte med en forsikringstid på mindst 60 kalendermåneder, som for en uddannelsesskade i Bundesentschädigungsgesetz's forstand retskraftigt eller endeligt har fået tilkendt erstatning efter samme lovs §§ 116 eller 118, eller over for hvem forfølgelsesforanstaltningen er påbegyndt mindre end 12 måneder efter uddannelsens afslutning.«

Sagsøgte afslog fru Vigier's ansøgning med den begrundelse, at hun ikke opfyldte de i WGSVG anførte betingelser for efterfølgende indbetaling af bidrag. Sagsøgte anførte, at WGSVG kun gælder for forfulgte, der er forsikrede i § 1's forstand, og altså i det mindste har indbetalt ét (frivilligt eller tvungent) bidrag til en tysk pensionsfor-

sikringsinstitution. En forsikret er kun berettiget til efterfølgende at indbetale frivillige bidrag efter § 10 a, stk. 2, i WGSVG, såfremt den pågældende kan godskrives 60 kalendermåneder, der må betragtes som forsikringsperioder.

Den sag, som fru Vigier anlagde ved Sozialgericht Berlin, forblev resultatløs, og det samme gjaldt hendes anke til Landessozialgericht Berlin.

Under revisionsanken for Bundessozialgericht har sagsøgeren blandt andet gjort gældende, at den indankede dom beror på en urigtig anvendelse af artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71.

Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 bestemmer.

»Såfremt adgangen til frivillig forsikring eller frivillig fortsat forsikring efter en medlemsstats lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, i fornødent omfang medregnes, som om det drejede sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den førstnævnte stats lovgivning.«

Da bilag V, punkt C, nr. 8, litra b), i forordning nr. 1408/71 ikke indeholder nogen begrænsning, følger det efter sagsøgerens opfattelse af ligebehandlingsprincippet i artikel 3 i forordning nr. 1408/71, at enhver, der har været omfattet af personkredsen i en medlemsstats forsikringsordning, samtidig må anses for at være omfattet af personkredsen i den tyske forsikringsordning.

Ved kendelse af 19. december 1979 har Bundessozialgericht udsat sagen og anmodet Domstolen om en præjudiciel afgørelse af følgende spørgsmål:

1. Skal artikel 4, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71, hvorefter denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om »sociale sikringsgrene«, fortolkes således, at også adgang til efterfølgende bidragsindbetaling i medfør af loven om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen (WGSVG) af 22. december 1970 som ændret ved lov af 27. juni 1977 (BGBl. 1970 I, s. 1846 og BGBl. I 1977, s. 1040) falder inden for forordningens anvendelsesområde, såfremt de forfulgte må anses som arbejdstagere i den i artikel 1, litra a), i forordning (EØF) nr. 1408/71 anførte betydning?

   Må — i bekræftende fald — denne særlige ret til efterfølgende bidragsindbetaling henføres til en af de ordninger, som er omtalt i artikel 4, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71, og som udelukker anvendelsen af forordningen?

2. Såfremt forordning (EØF) nr. 1408/71 finder anvendelse:

   Omfatter artikel 9, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1408/71 da også den forsikringsperiode på 60 måneder, der kræves efter § 10 a i WGSVG, i det omfang egenskaben af forsikret (og dermed af forfulgt) efter § 1, stk. 1, i WGSVG herved erhverves?

Bundessozialgericht støtter sig på følgende betragtninger:

1. Det er ikke utvivlsomt, om bestemmelserne om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for den tyske socialforsikring er omfattet af forordning (EØF) nr. 1408/71, således som forordningens anvendelsesområde er beskrevet i dennes artikel 4, stk. 1 og 4.

Formålet med WGSVG, der indeholder særregler for en bestemt personkreds, er at yde genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen. Som genoprejsningslov tjener den til regulering af et nationalt anliggende, der ikke omfattes af EØF-traktaten.

2. Det er tvivlsomt, om bestemmelserne i WGSVG falder ind under de særlige ordninger, som omtales i artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71, og som udtrykkeligt er undtaget fra dens saglige anvendelsesområde.

   Ikke desto mindre regulerer bestemmelserne i WGSVG retsforhold, der hænger sammen med de arter af ydelser, der nævnes i artikel 4, stk. 1, i EØF-forordningen.

3. Dersom forordning nr. 1408/71 også finder anvendelse på WGSVG, især dennes § 10 a, er det tvivlsomt, om forordningens artikel 9, stk. 2, åbner mulighed for, at også den samlede forudgående forsikringsperiode på 60 måneder, herunder den bidragsindbetaling, der kræves efter § 1, stk. 1, i WGSVG til erhvervelse af status som forsikret, kan erstattes af indbetaling af bidrag til en pensionsforsikringsordning i andre af EØF's medlemsstater.

Forelæggelseskendelsen blev registreret på Domstolens justitskontor den 8. april 1980.

I medfør af artikel 20 i protokollen vedrørende statutten for EØF-Domstolen er der afgivet skriftlige indlæg af fru Tamara Vigier ved advokaterne Hammerschmid og Orthmann, Köln, af Bundesversicherungsanstalt für Angestellte ved Michaelis og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent N. Koch, som befuldmægtiget.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

II — Indlæg i medfør af statuttens artikel 20

Fru Vigier har anført, at bestemmelserne i WGSVG ikke kan henføres under de særlige ordninger, der er nævnt i artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71. De udgør tværtimod en systematisk bestanddel af den almindelige tyske socialforsikringsret. Følgelig må forordningens artikel 9, stk. 2, anvendes på § 10 a, stk. 2, in WGSVG.

Den tvivl, som Bundessozialgericht under hensyn til systematikken i og formålet med WGSVG har givet udtryk for, med hensyn til om genoprejsningsreglerne for nationalsocialistisk uret inden for den tyske socialforsikring er omfattet af forordning nr. 1408/71, er ubegrundet. Medens forbundsfinansministeriet er den kompetente forbundsmyndighed i spørgsmål om erstatning for nationalsocialstisk uret, påhviler det forbundsmyndighedens arbejds- og socialministerium at forvalte bestemmelserne om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen. Desuden forfølger genoprejsningsreglerne på socialforsikringsområdet det samme formål som forordning nr. 1408/71, nemlig at forbedre den socialforsikringsretlige situation ved at forhindre en forringet retsstilling som følge af valg af bopæl inden for EØF.

Den væsentlige hindring for en positiv afgørelse synes at have været Bundessozialgericht's tvivl om, hvorvidt artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 ikke blot omfatter de forsikringsperioder, der begrunder en ret til ydelser, men tillige sådanne forsikringsperioder, der i det hele taget begrunder tilknytningen til socialforsikringssystemerne, dvs. den pågældendes status som forsikret. Artikel 9, stk. 2, kan ikke ved en indskrænkende fortolkning udlægges derhen, at den ikke gælder for et bidrag, der overhovedet fra først af begrunder den pågældendes status som forsikret. Efter den i international ret anerkendte gyldne fortolkningsregel følger det, at de anvendte ord betyder, hvad de udsiger (words used are presumed to mean what they say).

Der må derfor anføres vægtige grunde for, at denne regel skal fraviges, og for at anlægge den indskrænkende fortolkning, at det bidrag, der begrunder den pågældendes status som forsikret, ikke kan erstattes af tilsvarende indbetalinger i en medlemsstat. Sådanne grunde ses ikke at foreligge. Tværtimod ville en sådan indskrænkende fortolkning af artikel 9, stk. 2, føre til den allerede nævnte forringede retsstilling, der netop søges undgået gennem forordning nr. 1408/71; desuden ville den ligebehandlingsgrundsætning, der er indeholdt i artikel 3 i forordning nr. 1408/71, derved blive overtrådt.

Endelig har fru Vigier henledt Domstolens opmærksomhed på følgerne af en indskrænkende fortolkning af artikel 9, stk. 2. Den manglende indbetaling af det tyske bidrag, der kræves for at have ret til efterfølgende indbetaling af frivillige pensionsforsikringsbidrag, er forårsaget af forfølgelsen. Hvis adgangen til efterfølgende bidragsindbetaling afskæres, bliver virkningerne af forfølgelsen permanente.

Under påberåbelse af systematikken i og formålet med de tyske bestemmelser og for at undgå, at virkningerne af det nationalsocialistiske regime bliver permanente, har fru Vigier gjort gældende, at den forsikringsperiode på 60 måneder, der kræves for at have ret til efterfølgende bidragsindbetaling, herunder indbetaling af det bidrag, der begrunder egenskaben af forsikret, tillige lader sig erstatte af tilsvarende bidrag, der er indbetalt i andre medlemsstater.

Bundesversicherungsanstalt für Angestellte har anført, at bestemmelserne i WGSVG må anses som en lovgivning i dette begrebs betydning i artikel 1, litra j), i forordning nr. 1408/71, idet de ændrer eller udfylder bestemmelserne i blandt andet Reichsversicherungsordnung, Angestelltenversicherungsgesetz og Reichsknappschaftsgesetz. Efter Forbundsrepublikken Tysklands erklæring falder disse love nemlig inden for det saglige anvendelsesområde for forordning nr. 1408/71.

Bestemmelserne i WGSVG indrømmer en retsstilling, der er uafhængig af enhver skønsmæssig bedømmelse af den pågældendes personlige forhold og trang. Her er altså tale om en lovgivning på området for social sikring i dette begrebs betydning i EØF-traktatens artikel 51 og i artikel 1, litra j), i forordning nr. 1408/71. De bestemmelser, der er fastsat i WGSVG, berører kun en del af de forsikrede inden for den tyske socialforsikring, nemlig de, der som forfulgte under nationalsocialismen ved forføl-

gelsen har lidt skade på socialforsikringsområdet. Denne begrænsning i anvendelsesområdet var ikke til hinder for, at WGSVG lod sig indføje i de almindelige socialforsikringslove; sammenfatning af bestemmelser i speciallove, der kun angår en bestemt gruppe af forsikrede, er imidlertid ikke usædvanlig i tysk lovgivningspraksis.

Efter bestemmelserne i WGSVG opnår personer, der blev forfulgt under nationalsocialismen, tilknytning til det tyske pensionsforsikringssystem ved indbetaling af et bidrag til en tysk pensionsforsikringsinstitution. Med hensyn til denne betingelse, der angår den forfulgtes status, indebærer hverken artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 eller andre af fællesskabsrettens bestemmelser, at forsikrings- eller bopælsperioder i andre medlemsstater ligestilles med tyske bidrag. Den almindelige retsstilling, som en medlemsstat indrømmer bestemte persongrupper inden for sin nationale lovgivnings gyldighedsområde, har fællesskabsbestemmelserne om social sikring principielt ingen indvirkning på. Sagsøgte i hovedsagen tilslutter sig derfor Bundessozialgericht's opfattelse, hvorefter artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 må undergives en indskrænkende fortolkning, således at den ikke omfatter et bidrag, der begrunder den pågældendes status som forsikret.

Kommissionen har i sit skriftlige indlæg gjort gældende, at spørgsmålet, om forordning nr. 1408/71 finder anvendelse på sagsøgerens krav i medfør af § 10 a, stk. 2, i WGSVG, ikke blot afhænger af forordningens saglige anvendelsesområde, men tillige af de personlige forudsætninger for, at den finder anvendelse. Sagsøgeren må være »arbejdstager« i dette begrebs betydning i forordningens artikel 2, stk. 1, og artikel 1, litra a). Efter definitionen i artikel 1, litra a), afhænger sagsøgerens egenskab af arbejdstager af hendes medlemsskab af en social forsikringsordning. Betingelserne for at opnå dette medlemsskab beror på hver enkelt medlemsstats nationale lovgivning (sag 110/79, Coonan). Hovedsagen angår spørgsmålet, om forordningen finder anvendelse på et krav i medfør af tysk national ret; sagsøgerens egenskab af arbejdstager må derfor bedømmes på grundlag af den tyske socialforsikringsret. Den manglende tilknytning til den tyske socialforsikring medfører derfor, at sagsøgeren i henseende til de nationale lovregler i tysk ret, der eventuelt måtte finde anvendelse, ikke er arbejdstager i forordningens forstand.

Det kan ganske vist lægges til grund, at sagsøgeren i henseende til anvendelsen af fransk socialforsikringsret må betragtes som arbejdstager i den betydning, begrebet har i forordningens artikel 1, litra a). Der kan dog ikke tages hensyn til denne egenskab af arbejdstager med henblik på den nationale lovgivning i en anden medlemsstat, som sagsøgeren aldrig har arbejdet i.

Det er Kommissionens opfattelse, at ydelser efter WGSVG må betragtes som ydelser ifølge en social sikringsordning som omhandlet i artikel 4 i forordning nr. 1408/71.

WGSVG indrømmer forsikrede, der som følge af den nationalsocialistiske forfølgelse har lidt skade med hensyn til den lovbestemte ulykkesforsikring og den lovbestemte pensionsforsikring, et retskrav på genoprejsning. Med henblik herpå giver loven for så vidt angår den lovbestemte pensionsforsikring den forfulgte mulighed for fortsat forsikring og efterfølgende bidragsindbetaling. Gen-

oprejsningen efter WGSVG består altså for så vidt i, at der gives mulighed for at erhverve en ret til ydelser, som på grund af forfølgelsen ellers ikke havde kunnet erhverves. Disse genoprejsningsydelser falder som bestanddele af en pensionsydelse ganske inden for rammerne af det almindelige ydelsessystem på socialsikringsområdet. WGSVG udfylder de gældende lovbestemmelser med særregler. Loven er en bestanddel af den tyske socialforsikringsret og indrømmer den berettigede en ved lov fastlagt retsstilling, der er uafhængig af enhver skønsmæssig bedømmelse af personlig trang og personlige forhold. At forordningen generelt ikke skulle finde anvendelse, følger ikke af dennes artikel 4, stk. 4, idet WGSVG's bestemmelser hverken er bestemmelser om social og sundhedsmæssig forsorg, om ydelser til ofre for krig eller om en særlig ordning for tjenestemænd og dermed ligestillede personer. Følgelig falder WGSVG inden for anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71. Herimod kan det imidlertid anføres, at adgangen til efterfølgende bidragsindbetaling efter WGSVG ikke angår arbejdstageren i dennes egenskab af forsikret, men af forfulgt, og at Fællesskabets principper om ret til fri bevægelighed ikke lader sig overføre på national rets regler om genoprejsning.

Afgørelsen afhænger altså ganske af, om adgangen til efterfølgende bidragsindbetaling efter WGSVG trods genoprejsningsformålet angår en social sikringsydelse. Kommissionen besvarer dette spørgsmål bekræftende, fordi den adgang WGSVG giver til efterfølgende bidragsindbetaling, efter forudsætningerne, formålet og retsvirkningerne er særdeles nært knyttet til den lovbestemte pensionsforsikring. Det drejer sig ganske vist om genoprejsning, men genoprejsningen angår kun den lovbestemte pensionsforsikring, personer, der er omfattet af denne forsikring, og erstatning for tabte eller mistede muligheder for at erhverve pensionsrettigheder.

Artikel 9, stk. 2's funktion er kun sammenlægning af forsikringsperioder; bestemmelsen kan ikke give grundlag for selve den pågældendes status som forsikret.

EØF-traktatens artikel 51, litra a), forpligter Fællesskabets lovgivende myndighed til at indføre et system, der sikrer, at der sker sammenlægning af alle tidsrum, der i de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på at indrømme og opretholde retten til ydelser og på beregning af disse.

Status som forsikret er overhovedet en betingelse for, at forordningen finder anvendelse; erhvervelsen af denne status beror på medlemsstaternes interne lovregler, og den kan ikke erhverves ved, at forsikringsperioder i andre medlemsstater betragtes som perioder, der er tilbagelagt i vedkommende medlemsstat. Det er alene den pågældende stats nationele lovgivning, der er afgørende for adgangen til at blive tilknyttet socialforsikringen (sag 266/78, Brunori, Sml. 1979, s. 2705; sag 110/79, Coonan, endnu utrykt).

Sammenfattende er Kommissionen af den opfattelse, at de forelagte spørgsmål kan besvares på følgende måde:

1. Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 finder anvendelse på retten til efterfølgende indbetaling af bidrag i medfør af loven af 22. august 1949 om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen,

som ændret ved lov af 27. juni 1977 (WGSVG), for så vidt de forfulgte er arbejdstagere i forordningens artikel 1, litra a's forstand. Afgørende herfor er medlemsskab af en socialforsikringsordning i Forbundsrepublikken.

2. Retten til efterfølgende bidragsbetaling efter WGSVG henhører ikke under de ordninger, der i medfør af artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 1408/71 udelukker, at forordningen finder anvendelse.

3. Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 omfatter kun den forsikringsperiode på 60 kalendermåneder, der kræves efter § 10 a, stk. 2, i WGSVG, for så vidt der ikke herved skabes grundlag for egenskaben af forsikret efter § 1, stk. 1, i WGSVG.

III — Mundtlig forhandling

I retsmødet den 18. november 1980 er der afgivet mundtlige indlæg af fru Tamara Vigier ved advokat I. Hammerschmid, Köln, og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved juridisk konsulent N. Koch, som befuldmægtiget.

Generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 10. december 1980.

Præmisser

1 Ved kendelse af 19. december 1979, indgået til Domstolen den 4. marts 1980, har Bundessozialgericht i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen to spørgsmål til præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366).

2 Spørgsmålene er stillet inden for rammerne af en retssag, som sagsøgeren i hovedsagen, fru Tamara Vigier, som blev født i 1922 i Tyskland, men som nu har bopæl i Frankrig og har fransk indfødsret, har anlagt mod sagsøgte i hovedsagen Bundesversicherungsanstalt für Angestellte.

3 Sagsøgeren i hovedsagen forlod Tyskland i 1933 i en alder af 10 år. Hun er forfulgt i dette begrebs betydning i § 1 i Bundesentschädigungsgesetz (forbundslov om udredelse af erstatning) og har i medfør af denne modtaget erstatning for uddannelsesskade. Hun arbejder i Frankrig og er omfattet af det franske sociale sikringssystem.

4 § 10 a i Gesetz zur Regelung der Wiedergutmachung nationalsozialistischen Unrechts in der Sozialversicherung (WGSVG) (lov om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen) åbner mulighed for, at forfulgte med en forsikringstid på mindst 60 kalendermåneder, der i Bundesentschädigungsgesetz's forstand retskraftigt eller endeligt har fået tilkendt erstatning for uddannelsesskade efter samme lovs §§ 116 eller 118, på nærmere bestemte betingelser efterfølgende kan indbetale bidrag for bestemte perioder, dog ikke ud over den 31. december 1955.

5 Loven finder ifølge § 1, stk. 1, anvendelse på forsikrede, der er forfulgt i Bundesentschädigungsgesetz's forstand og som følge af forfølgelsen har lidt skade på socialforsikringens område.

6 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at det for erhvervelse af egenskaben af forsikret efter denne bestemmelse kræves, at der er indbetalt mindst ét bidrag til den kompetente tyske institution.

7 I december 1975 indgav Vigier under påberåbelse af nævnte § 10 a ansøgning til sagsøgte i hovedsagen om tilladelse til efterfølgende at indbetale frivillige bidrag til pensionsforsikringen. Ansøgningen blev imidlertid afslået med den begrundelse, at fru Vigier ikke opfyldte betingelserne i WGSVG for efterfølgende indbetaling af bidrag, idet hun ikke kunne anses som forsikret.

8 Efter at hendes søgsmål ved Socialgericht Berlin og hendes anke til Landessozialgericht Berlin var forblevet resultatløse, rejste sagsøgeren i hovedsagen revisionsanke for Bundessozialgericht. Hun påberåbte sig især, at den anfægtede dom beroede på en urigtig anvendelse af artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71. Ifølge denne bestemmelse skal efter hendes opfattelse de forsikringsperioder, hun har tilbagelagt i Frankrig, tages i betragtning som perioder, der er tilbagelagt efter tysk lovgivning.

9 Herefter har Bundessozialgericht forelagt følgende spørgsmål:

1. Skal artikel 4, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 1408/71, hvorefter denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om »sociale sikringsgrene«, fortolkes således, at også adgang til efterfølgende bidragsindbeta-

ling i medfør af loven om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for socialforsikringen (WGSVG) af 22. december 1970 som ændret ved lov af 27. juni 1977 (BGBl. 1970 I, s. 1846 og BGBl. I 1977, s. 1040) falder inden for forordningens anvendelsesområde, såfremt de forfulgte må anses som arbejdstagere i den i artikel 1, litra a), i forordning (EØF) nr. 1408/71 anførte betydning?

Må — i bekræftende fald — denne særlige ret til efterfølgende bidragsindbetaling henføres til en af de ordninger, som er omtalt i artikel 4, stk. 4, i forordning (EØF) nr. 1408/71, og som udelukker anvendelsen af forordningen?

2. Såfremt forordning (EØF) nr. 1408/71 finder anvendelse:

Omfatter artikel 9, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1408/71 da også den forsikringsperiode på 60 måneder, der kræves efter § 10 a i WGSVG, i det omfang egenskaben af forsikret (og dermed af forfulgt) efter § 1, stk. 1, i WGSVG herved erhverves?

Første spørgsmål

10 Bundessozialgericht har i sin kendelse ytret tvivl om, hvorvidt bestemmelserne om genoprejsning for nationalsocialistisk uret inden for den tyske socialforsikring er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71, og om, hvorvidt forordningens artikel 9, stk. 2, for statsborgere i Fællesskabets medlemsstater, som ikke har bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland, indebærer, at den samlede forudgående forsikringsperiode på 60 måneder, der kræves efter § 10 a i WGSVG, herunder det bidrag, som efter § 1, stk. 1, i WGSVG kræves for at erhverve status som forsikret (og som efter tysk ret skal være et bidrag til en indenlandsk pensionsforsikring), kan erstattes gennem bidragsindbetalinger i andre medlemsstater.

11 Ifølge forelæggelseskendelsen regulerer bestemmelserne i WGSVG retsforhold, der ganske vist har forbindelse med de ydelsesarter, der nævnes i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, men det er på grund af bestemmelsernes særlige formål (erstatning til en nøje afgrænset kreds af forfulgte) tvivlsomt, om de må henregnes til bestemmelserne om disse ydelsesarter.

12 Sagsøgte i hovedsagen har anført, at bestemmelserne i WGSVG efter deres materielretlige indhold må anses som en »lovgivning« i dette begrebs betydning i artikel 1, litra j), i forordning nr. 1408/71, idet de ændrer eller udfylder bl.a. bestemmelserne i Reichsversicherungsordnung (lov om socialforsikring), i Angestelltenversicherungsgesetz (lov om socialforsikring for funktionærer) og i Reichsknappschaftsgesetz (lov om renteforsikring for minearbejdere). Disse love falder imidlertid efter Forbundsrepublikken Tysklands erklæring i henhold til forordningens artikel 5 inden for forordningens saglige anvendelsesområde.

13 Efter sagsøgerens opfattelse følger det desuden af WGSVG's indhold, at loven hverken kan betragtes som indeholdende bestemmelser om social forsorg eller om en af de særlige ordninger, der nævnes i forordningens artikel 4, stk. 4. Bestemmelserne i WGSVG indrømmer de pågældende — hvis de opfylder lovens betingelser — en retsstilling, der er uafhængig af enhver skønsmæssig bedømmelse af deres personlige forhold og trang. Følgelig drejer det sig om lovbestemmelser vedrørende social tryghed i dette begrebs betydning i EØF-traktatens artikel 51 og i artikel 1, litra j), i forordning nr. 1408/71.

14 Domstolen kan tiltræde denne opfattelse. Det fremgår af akterne, at WGSVG ganske vist fremstår som en speciallov, men ikke tilsigter at indføre et selvstændigt genoprejsningssystem. Reglerne i WGSVG er udelukkende bestemmelser, der udfylder eller ændrer de almindelige forskrifter på socialforsikringens område.

15 I Forbundsrepublikken Tysklands erklæring i henhold til artikel 5 i forordning nr. 1408/71 (lovgivninger og ordninger som omhandlet i forordningens artikel 4, stk. 1 og 2, som falder inden for forordningens anvendelsesområde) nævnes WGSVG ganske vist ikke, men denne omstændighed er ikke afgørende; at en national lovgivning ikke er nævnt i medlemsstatens erklæring, er ikke til hinder for, at den kan antages at falde inden for forordningens anvendelsesområde.

16 En lovgivning som WGSVG, som indgår som led i en medlemsstats bestemmelser om socialforsikring af arbejdstagere, og som ikke giver hjemmel for en skønsmæssig bedømmelse af den pågældendes personlige forhold og trang, omfattes of forordning nr. 1408/71 og er ikke i medfør af forordningens artikel 4, stk. 4, undtaget herfra.

Andet spørgsmål

17 Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 bestemmer, at såfremt adgangen til frivillig forsikring eller frivillig fortsat forsikring efter en medlemsstats lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, skal forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, i fornødent omfang medregnes, som om det drejede sig om forsikringsperioder, der var tilbagelagt efter den førstnævnte stats lovgivning.

18 Af forelæggelseskendelsen fremgår det, at den pågældende lovgivning kun gælder for forsikrede, der er forfulgte i dette begrebs betydning i Bundesentschädigungsgesetz, samt deres efterladte, og at den pågældende for at være forsikret mindst skal have indbetalt ét bidrag som arbejdstager til en tysk socialforsikringsinstitution.

19 Det følger af Domstolens praksis, især af dommen af 24. april 1980 (sag 110/79, Coonan, endnu utrykt), at når en national lovgivning gør optagelsen i en social sikringsordning betinget af, at den pågældende tidligere har været tilsluttet den nationale sociale sikringsordning, forpligter forordning nr. 1408/71 ikke medlemsstaterne til at sidestille forsikringsperioder, som er tilbagelagt i en anden medlemsstat, med sådanne, som tidligere skal være tilbagelagt inden for statens eget område.

20 Det andet spørgsmål må derfor besvares således, at artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en socialforsikringsinstitution i en medlemsstat ikke er forpligtet til at medregne forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, når den pågældende arbejdstager på intet tidspunkt i den førstnævnte medlemsstat har indbetalt det bidrag, hvorpå egenskaben af forsikret beror efter denne medlemsstats lovgivning.

Sagens omkostninger

21 De udgifter, der er afholdt af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN

vedrørende de spørgsmål, som er forelagt den af Bundessozialgericht ved kendelse af 19. december 1980, for ret:

1. **En lovgivning som WGSVG, som indgår som led i en medlemsstats bestemmelser om socialforsikring af arbejdstagere, og som ikke giver hjemmel for en skønsmæssig bedømmelse af den pågældendes personlige forhold og trang, omfattes af Rådets forordning nr. 1408/71 og er ikke i medfør af forordningens artikel 4, stk. 4, undtaget herfra.**

2. **Artikel 9, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes således, at en socialforsikringsinstitution i en medlemsstat ikke er forpligtet til at medregne forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, når den pågældende arbejdstager på intet tidspunkt i den førstnævnte medlemsstat har indbetalt det bidrag, hvorpå egenskaben af forsikret beror i medfør af denne medlemsstats lovgivning.**

Mertens de Wilmars Pescatore Mackenzie Stuart Koopmans O'Keeffe

Bosco Touffait Due Everling

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 27. januar 1981.

A. Van Houtte
Justitssekretær

J. Mertens de Wilmars
Præsident